

ע"פ (נצרת) 16040-02-24 - ארי אנושי נ' רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע

ע"פ (נצרת) 16040-02-24 - ארי אנושי נ' רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע מחוזי נצרת
ע"פ (נצרת) 16040-02-24
ארי אנושי

נגד

רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע
בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
[12.08.2024]

כבוד השופטת יפעת שיטרית, אב"ד

כבוד השופט חנא סבאג

כבוד השופטת אוסילה אבו-אסעד

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בטבריה (כב' הנשיא, השופט ניר מישורי לב טוב) (הכרעת דין מיום
25.12.23, גזר דין מיום 9.1.24) במסגרת ת"פ 65779-05-21

ע"י ב"כ עו"ד שחר אנושי

ע"י ב"כ עו"ד רן שחם ואח'

פסק דין

השופטת אוסילה אבו-אסעד:

לפנינו ערעור המופנה כנגד פסק-דינו של בית המשפט השלום בטבריה (כב' הנשיא ניר מישורי לב-טוב), ב- ת.פ.
65779-05-21 (הכרעת דין מיום 25/12/2023 וגזר דין מיום 9/1/2024).

פתח דבר

1. בעיקרו של דבר הערעור מופנה כנגד הכרעת-הדין שבמסגרתה הורשע המערער בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום המתוקן. לחילופין בלבד, מופנה הערעור אף כנגד גזר הדין, ובפרט כנגד רכיב הקנס שהוטל במסגרתו על המערער.
2. הכרעת הדין ניתנה בתום הליך הוכחות שהתנהל בבית המשפט קמא, לאחר שהמערער הגיש בקשה להישפט בגין הודעת תשלום קנס בסך ₪ 730 שהונפקה לחובתו בגין אי ציות להוראות, ע"י אי עטיית מסכה ב"הנזיק השחור", בנחל זוויתן.
3. כתב האישום המתוקן שהוגש כנגדו, לאחר הגשת בקשתו להישפט כאמור, מייחס למערער את העובדות כדלקמן:
המערער הינו בהכשרתו מדריך גלישת מצוקים במקום המכונה "הנזיק השחור", שבשמורת הטבע יהודייה. המשיבה קבעה כללי ההתנהלות לגלישה וטיפוס בשמורות טבע וגנים לאומיים בכלל, והוראות מיוחדות לגלישה ושהייה בשמורה ובנזיק השחור. על פי ההיתר הכללי, על הגולש חלה חובת חבישת קסדה, ועל פי ההיתר המיוחד החובה לחבוש קסדה על הראש חלה מעת הכניסה לנזיק השחור ועד ליציאה לסימון שבילים. ההוראות מוזכרות בדף תדריך שנמסר לכל מדריך גלישת מצוקים עם כניסתו לשמורה, וכן בהוראות שנמסרות לכל מי שמתאם גלישת מצוקים בנזיק השחור בעבור קבוצת הגולשים שתחת הדרכתו, ולרבות המערער. המערער קיבל לידיו את ההוראות, אישר כי קרא אותן וכי הן מוכרות לו היטב מתוקף תפקידו כמדריך גלישה מוסמך.
במועד הנ"ל, על פי הנטען, המערער לא עטה קסדה על ראשו לפרק זמן ממושך (של כשעה) בעת שהותו בנזיק השחור, כשעסק בפעולות הכנה לגלישה, למרות שהיה מחויב בכך על פי ההוראות.
4. בגין המעשים המתוארים לעיל, יוחסה למערער עבירה של: אי ציות להוראות - עבירה לפי סעיף 15 לתקנות שמורת הטבע (סדרים והתנהגות), תשל"ט-1979; ולפי סעיף 57(ב) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998.
5. במסגרת הליך ההוכחות שהתקיים בפניו, שמע בית המשפט קמא את עדויותיהם של שני הפקחים מטעם הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים: מר אהוד פרידמן, פקח וסגן מנהל שמורת הטבע "הנזיק השחור"; ומר ג'ורג'י נורקין, פקח ומנהל שמורת יהודייה זוויתן. מטעמו של המערער נשמעה עדותו של המערער בלבד.

6. לאחר שהצדדים סיכמו את טענותיהם בכתב, נתן בית המשפט קמא את הכרעת דינו מיום 25/12/2023, שבמסגרתה הרשיע את המערער בביצוע העבירה שיוחסה לו במסגרת כתב האישום המתוקן. בהכרעת דינו קבע בית המשפט קמא, בין היתר, כי עדויותיהם של עדי התביעה נמצאו מהימנות, מחזקות אחת את השנייה, ומקבלות חיזוק ותימוכין בראיות הנוספות שהוגשו לבית המשפט קמא. לעומת זאת, בית המשפט קמא מצא כי גרסתו של המערער אינה מהימנה, רצופת סתירות פנימיות ולא ניתן לתת בה אמון. בית המשפט קמא הסתמך על 4 תמונות שהוגשו לעיונו (סומנו ת/9 בתיק קמא, להלן: "התמונות"), וקבע, כי בכל אחת ואחת מנקודות הזמן המתועדות בתמונות, המערער לא חבש קסדה לראשו. כמו כן, ציין בית המשפט קמא, כי עדות הפקח פרידמן בדבר זיהוי המערער כמי שמתועד בתמונות, נמצאה מהימנה, שכן הפקח שוחח עם המערער כמה שעות לפני הצילום, העביר לו תדרוך באותו בוקר, ויכול היה לזכור את הבגדים אשר לבש, ולהשוות בין המערער שהתייצב לפניו בסיום הטיול לבין הדמות הנראית בתמונות - כמי שאינה עוטה קסדה לראשה. אותו פקח ראה את המערער בזמן אמת בתמונות, שוחח עם המערער מיד עם צאתו מהשמורה, ולכן הזיהוי שביצע הינו זיהוי מידי, באופן יחסי, ולא בוצע בחלוף ימים או שבועות. עוד קבע בית המשפט קמא מנגד, כי המערער התפתל בעדותו ולא ענה תשובה חד משמעית באם הוריד את הקסדה. בהקשר זה ציין המערער, כי לא הוריד קסדה, ובנשימה אחת אישר, כי ייתכן והוא אמר לפקח פרידמן כי הוריד את הקסדה לרגע קטן. עוד הפנה בית המשפט קמא לטענת ב"כ המערער, במסגרת הבקשה לביטול הודעת הקנס, שלפיה, המערער " הוריד את הקסדה לעיתים כדי להתרענן". בהתאם לכך אימץ בית המשפט קמא את עדות הפקח פרידמן לפיה המערער הודה בפניו כי יכול ומטעמי נוחות הוריד לעיתים את הקסדה.

כן התייחס בית המשפט קמא, בהכרעת דינו, לטענותיו הנוספות של המערער ואשר הועלו על ידו במסגרת סיכומיו, ובכללן הטענות הבאות: הטענה לאי מתן אזהרה חלף רישום דו"ח; הטענה ל'הגנה מן הצדק' הנסמכת על טענת המערער שלפיה הפקחים עצמם אינם חובשים קסדה; הטענה הנוגעת לחוסר סמכותו של בית המשפט קמא לקבל כתב אישום מתוקן ולחוסר סמכותה של המשיבה להגיש כתב אישום ולנהל הליך פלילי; טענת ההתיישנות; ושאלת מקור הסמכות של המשיבה להורות על חבישת קסדה בנתיק השחור.

טענות הצדדים בהליך הערעור שלפניו

7. במסגרת הודעת הערעור שהוגשה על ידו, טען המערער, כי כתב האישום המתוקן מייחס לו ביצוע העבירה בעת הכנת פעולות לקראת גלישה בנתיק השחור, ברם, במהלך ניהול ההליך כלל לא הוכח שהמערער לא עטה קסדה בזמן הכנת הפעולות הנדרשות לגלישה, וכל שנקבע ע"י בית המשפט קמא בהקשר לכך הוא כי הוכח בפניו, מעבר לכל ספק סביר, כי המערער לא עטה קסדה לראשו ב- 4 נקודות זמן. לטענת המערער, בית המשפט קמא הרשיע אותו בעובדות שאינן מהוות חלק מכתב האישום המתוקן, ומטעם זה יש לקבל את הערעור, לבטל את פסק-הדין ולהורות על זיכוי.

8. עוד טען המערער, כי בתמונות נראית דמות עומדת בחוסר מעש, שאינה מבצעת שום פעולה, ולבטח לא הכנות לקראת גלישה. כך או כך, לא ניתן לקבוע כי הדמות המופיעה בתמונות הינה המערער. בהקשר זה, טען המערער, כי בית המשפט קמא לא התרשם מהתמונות בעצמו ולא קבע באם המדובר במערער, אם לאו. זאת, על אף העובדה שהמערער התייצב למשפטו בפני בית המשפט קמא ב- 4 הזדמנויות שונות, בכל אחת מאלה, למשך פרקי זמן ארוכים. אשר לנושא זיהוי המערער על בסיס התמונות, במהלך שמיעת הערעור לפניו, העלה המערער טענה שלפיה עצם העובדה שהדו"ח לא הונפק לו במקום, פגעה בהגנתו. בהקשר זה ציין, כי במקום היו מלתחות המיועדות להחלפת בגדים, ובנסיבות אלה אין לשלול את האפשרות שלפיה הוא פעל להחלפת בגדיו בטרם קיום השיחה בינו לבין הפקח בתום הסיור [עמ' 4 לפרוטוקול, שורות 15 - 17].

9. אשר לזהות המאשימה, טען המערער, כי לרשות לשמירה על הטבע והגנים הלאומיים אין סמכות להגיש כתב אישום ולנהל הליך פלילי, מאחר ומדובר באישיות משפטית עצמאית ונפרדת ממדינת ישראל. לטענתו, בית המשפט קמא התייחס בפסק-דינו למאשימה כפי הגדרתה בכתב האישום עובר לתיקונו, ולא כפי הגדרתה בכתב האישום המתוקן.

10. כמו כן, העלה המערער שלל טענות כנגד אופן תיקונו של כתב האישום - תיקון שבוצע, לטענתו, ביוזמת בית המשפט קמא, מבלי שקדמה לו חקירתו על העבירה המיוחסת לו בכתב האישום המתוקן, ומבלי שניתנה לו הזכות לשלם את הקנס בגין העבירה החדשה או להגיש בקשה לביטול הקנס בגין העבירה החדשה, או לקבל אזהרה בגינה לשיטת המערער, בית המשפט קמא התעלם מכלל טענותיו אלה.
11. עוד טען המערער, כי בית המשפט קמא התעלם מטענותיו בעניין הפרת המשיבה הוראות נוהל אכיפה (עבירות קנס) - מוצג נ/1 (להלן: "הנוהל"), לרבות בשל אי הנפקת דו"ח ומסירתו למערער על אתר ובהיותו בשטח. בנוסף, טען המערער, כי בית המשפט קמא למרות שקיבל טענתו שלפיה, היה על הפקח לבחון ולשקול את האפשרות להסתפק במתן אזהרה, חלף קנס, בהתאם להוראות הנוהל, שם עצמו בנעלי הפקח וקבע, כי בנסיבות העניין לא נמצא כי המערער עונה על התנאים המצטברים המפורטים בנוהל אשר בהתקיימם ניתן להסתפק במתן אזהרה. בהקשר זה קבע, כי המערער לא הביע חרטה על מעשיו בפני הפקח שעיימת אותו עם הטענה שלא עטה קסדה.
12. עוד טען המערער, כי בית המשפט קמא שגה בדרך שבה בחן את טענת המערער לעניין התיישנות העבירה החדשה מושא כתב האישום המתוקן ובתוצאה שאליה הגיע לאחר מכן, על ידי דחיית הטענה. כן שגה בית המשפט קמא בקביעתו שלפיה, בידי המשיבה נתונה הסמכות להורות על חבישת קסדה בכל מקום ובכל עת, תוך התעלמות מצדו מטענות המערער בעניין הפרוצדורה הרלוונטית לקביעת חובות ואיסורים מעין אלה.
13. המערער העלה בנוסף טענה למחדלי חקירה. בהקשר זה טען, כי המשיבה הסתירה מסמכים (הקלטה ותמונות), וכי בית המשפט קמא לא זקף את מחדליה אלה לטובתו.
- עוד טען המערער, כי המשיבה לא הוכיחה את ביצוע העבירה מעבר לכל ספק סביר, ובתוך כך התייחס המערער לעדויות ולראיות התביעה וכן לעדותו עצמו בפני בית המשפט קמא.
14. מנגד, במסגרת טענותיה שהועלו במהלך הדיון מיום 16/7/2024, עתרה המשיבה לדחיית הערעור ולחיוב המערער בהוצאות משפט. לטענת המשיבה, פסק-דינו של בית המשפט קמא מנומק ומפורט כדבעי והוא מבוסס על ממצאי מהימנות שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם. במסגרת הכרעת דינו נתן בית המשפט קמא מענה הולם וממצה לכלל הטענות שהועלו על ידי המערער במסגרת סיכומיו ואשר שב המערער והעלה אותן במסגרת הליך הערעור דנן.

במסגרת טיעוניו לפנינו נתן ב"כ המשיבה מענה לכלל טענות המערער, תוך הפניה לקביעותיו ולנימוקיו של בית המשפט קמא, כפי שהובאו בהכרעת הדין. באשר לטענה כי לא היה מקום לאפשר למשיבה לתקן את כתב האישום, נטען כי כתב האישום תוקן בטרם ניתנה התשובה לכתב האישום, ומשכך לא היה צורך בקבלת אישור מאת בית המשפט לעצם התיקון. כך או כך, למערער לא נגרם עיוות דין כתוצאה מהתיקון שבוצע בכתב האישום כאמור. אשר לטענה כי המערער לא נחקר, טענה המשיבה כי בעבירות ברירת משפט כגון דא אין חובה לחקור את החשוד בביצוע העבירה בתור חשוד, ולכלל היותר נדרש לקבל את תגובתו. דבר שאכן בוצע בשעה שהמערער עומת על ידי הפקח עם הטענה שלפיה לא חבש קסדה בניגוד לכללים. אשר לזיהוי המערער על בסיס התמונות, טענה המשיבה, כי שאלת יכולתו של בית המשפט קמא לזהות את המערער בתמונות כלל אינה רלוונטית, זאת בשעה שהקביעה לעניין זיהויו של המערער התבססה על מהימנות עדותו של הפקח אשר זיהה את המערער באופן וודאי, לאחר שערך למערער תדרוך בכניסה לשמורה, ושוחח עמו פעם נוספת בעת יציאתו מהשמורה.

אשר לטענה בדבר הסתרת מידע או תמונות, טענה המשיבה, כי עובדת קיומן של תמונות נוספות, נודעה למשיבה רק במהלך מתן העדות של הפקח. נוכח עיתוי הידיעה המאוחר כאמור, וויתרה המשיבה על הגשת התמונות הנוספות. אשר לנוהל מתן אזהרה, נטען, כי המערער אינו עומד בתנאים למתן אזהרה, ולכן בעניינו לא ניתן היה להסתפק במתן אזהרה בלבד.

דין והכרעה

15. אקדים את המאוחר ואציין כי לאחר שעיינתי בהודעת הערעור, בהכרעת דינו המנומקת של בית המשפט קמא, בראיות שהובאו בפניו ובקביעותיו בהקשרן של אלה, כמו גם שקלתי את טיעוני הצדדים כפי שבאו בפנינו, באתי לכלל מסקנה, כי דין הערעור, הן כנגד הכרעת-הדין והן כנגד גזר-הדין, להידחות וכך אמליץ לחבריי כי נעשה.

16. מושכלות יסוד הן, כי ערכאת הערעור אינה מתערבת בקביעות הערכאה הדיונית בנושאי מהימנות, גרסאות וממצאים עובדתיים, אלא בתנאים חריגים ביותר. עם זאת, אין עסקינן בכלל בל יעבור וערכאת הערעור תתערב בממצאי מהימנות שקבעה הערכאה הראשונה, כאשר אלה נקבעו על פי שיקולים בלתי סבירים, או שנקבעו תוך התעלמות מגורמים שהיה מקום לייחס להם משקל, או כאשר אי מהימנותו של עד "בולטת לעין", או כאשר ברור וגלוי על פני הדברים, כי הערכאה הראשונה נתפסה לכלל טעות בהקשר זה (ראו בעניין זה ספרו של כב' השופט קדמי "על סדר הדין בפלילים, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום", מעמ' 1934 ואילך); כן ראו ע"פ 2103/07 הורוביץ ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 31.12.08), שם נקבע, כי הכלל המנחה הנקוט בידי ערכאת הערעור הינו, כי זו תמשוך ככלל את ידה מהתערבות בקביעות עובדתיות וממצאי מהימנות שקבעה הערכאה הדיונית, זאת מתוך התפיסה הגורסת, כי הערכאה הדיונית נהנית מן היתרון שבהתרשמות בלתי אמצעית מן העדים ומכלל הראיות.

17. עיון בהכרעת דינו של בית המשפט קמא מלמד כי בכל הנוגע למחלוקת העובדתית, ולרבות זו הנסובה סביב שאלת זיהויו של המערער כמי שביצע את העבירה, ההכרעה מתבססת בעיקרו של דבר על ממצאי מהימנות שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם.

18. עיון בהכרעת הדין מושא הערעור דנן מלמד, כי הממצאים והמסקנות שנקבעו על ידי בית המשפט קמא הם ממצאים ומסקנות אשר מתבססים על אדנים ראייתיים מוצקים ואין לומר לגביהם כי נפלה שגגה גסה, מהותית ובולטת אצל הערכאה הדיונית, כזו היוורת לשורשו של עניין ואשר בשלה ראוי כי ערכאת הערעור תתערב באלה.

19. האדנים הראייתיים העיקריים עליהם נסמך בית המשפט קמא בהחלטתו להרשיע את המערער במיוחס לו, הינם עדויותיהם של הפקח פרידמן והפקח נורקין שהותירו רושם אמין על בית המשפט קמא. גרסאותיהם של השניים, כפי שקבע בית המשפט קמא, תומכות האחת בשנייה. במסגרתן תיארו השניים, באופן מקביל וקוהרנטי, את האירוע מושא כתב האישום. שתי העדויות נתמכות אף בראיות נוספות שהוגשו לבית המשפט, ואשר כוללות את התמונות שהוגשו גם לעיונו במסגרת הערעור, שבהן נראית דמות ללא קסדה כשהיא נמצאת בתוך המסלול (סומנו באות ת/9 בתיק קמא), וכן מסמכי "הנחיות לגלישה בנתיק השחור" (סומנו כ- ת/10 בתיק קמא), מסמך אישור הזמנה אינטרנטי (סומן ת/1 בתיק קמא), וצילום של השילוט המוצב במסלול ההליכה בנתיק השחור הכולל הנחיות בנוגע לחובת עטיית קסדה (סומן כ- ת/11 בתיק קמא). בית המשפט קמא אף ציין, כי עדויות הפקחים פרידמן ונורקין נמצאו מהימנות, אותנטיות ועקביות, וכי לא קיימת היכרות מוקדמת בין הפקחים למערער. נתון אשר הביא את בית המשפט קמא לקבוע כי עדים אלה אינם מבקשים בעדותם או במסמכים שערכו לסבך את המערער או לטפול עליו אשמה. כן הסתמך בית המשפט קמא על 4 התמונות שהוגשו כדי לקבוע כי המערער לא חבש קסדה בנקודות הזמן שבהן צולם, זאת לאחר שקיבל את עדות הפקח פרידמן בדבר זיהוי המערער, כמהימנה. עוד הפנה בית המשפט קמא לדברים שנאמרו מפי המערער עצמו, במהלך חקירתו הנגדית בבית המשפט קמא, והמלמדים על קיומה של ראשית הודיה מצד המערער, המתבטאת בכך שהמערער לא שלל את האפשרות שלפיה במהלך היום שבו בילה בשמורה ייתכן והוא הסיר את הקסדה. בית המשפט קמא בהכרעת דינו הפנה לחלקים מתוך עדותו של המערער, שמהם הסיק כי המערער התפתל בעדותו ולא נתן תשובה חד משמעית בנושא הורדת הקסדה.

20. כאמור, בית המשפט קמא התרשם בצורה בלתי אמצעית מעדי התביעה ומעדות המערער, בחן את כל הראיות, וקביעתו שהמערער לא חבש קסדה ב- 4 נקודות זמן מבוססת על ממצאים עובדתיים שאין מקום להתערב בהם.

21. אשר לטענת המערער כי בית המשפט קמא הרשיע אותו בעובדות שאינן מהוות חלק מכתב האישום המתוקן, הנסמכת על כך שלא הוכח שהמערער לא עטה קסדה בזמן ביצוע פעולות ההכנה לגלישה, הרי שיש לדחות טענה זו, שכן העובדות העיקריות המיוחסות למערער בכתב האישום המתוקן עניינן בכך שהמערער לא עטה קסדה על ראשו לפרק זמן ממושך בעת שהותו בנתיק השחור. משכך, גם אם בית המשפט קמא קבע כי המערער לא עטה קסדה על ראשו נקודות זמן ולא לפרק זמן ממושך בטרמינולוגיה כפי המיוחס לו בכתב האישום המתוקן, וגם אם לא נקבעו על ידו במפורש, במסגרת הכרעת הדין, מהות הפעולות שנעשו על ידי המערער בכל אחת ואחת מ- 4 נקודות הזמן שבהן נראה המערער ללא קסדה על ראשו, עדיין עסקינן באותן עובדות שהוכחו כאמור ואשר במהותן מהוות בסיס עובדתי שמכוחו ניתן להרשיע את המערער בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום המתוקן, כפי שנעשה בצדק ע"י בית המשפט קמא.

22. אשר לטענה כי בית המשפט קמא לא התרשם מהתמונות בעצמו, ולא קבע האם הדמות המופיעה בתמונות הינה דמותו של המערער אם לאו, הרי שדין הטענה להידחות מן הטעם הפשוט שלפיו ב"כ המערער עצמו בבואו להתייחס לתמונות אלה, במהלך הדיון בערעור מיום 16/7/2024, אישר כי "מוסכם שלא רואים את הפנים של מי שגולש ולהחליט שזה המערער זה קצת קשה" [עמ' 5 לפרוטוקול, שורות 15 - 16]. ואכן מעיון ב-4 התמונות עולה קושי לקבוע באופן וודאי ונחרץ זהות האדם המופיע בתמונות ללא קסדה. בנסיבות אלה, ברי כי התרשמות בית המשפט קמא מהתמונות אינה מספיקה לצורך זיהויו של המערער כמי שביצע את העבירה, זאת בשונה מההתרשמות הישירה של הפקח אשר ראה את המערער בבוקרו של יום, עם כניסתו לשמורה, ראה את התמונות במועד ביצוע העבירה, ועימת את המערער עם העובדה שלא עטה קסדה לראשו, מיד בצאתו מהשמורה בהמשכו של אותו יום. התרשמות אחרונה זו של הפקח הינה מספיקה כדי לקבוע כי הדמות הנראית בתמונות הינה המערער, ומשהתרשם בית המשפט קמא ממהימנות ואמינות עדותו של הפקח בנקודה זו, הרי שאין להתערב בקביעתו זו.

23. אשר לטענה שהשמיע המערער במהלך הדיון בערעור מיום 16/7/2024, שלפיה כתוצאה מאי מתן דו"ח במקום נפגעה יכולתו לשטוח כנדרש את הגנתו, ולרבות הטענה לקיומה של אפשרות שלפיה המערער נכנס למלתחות והחליף את בגדיו עובר למפגש שהתקיים בינו לבין הפקח בעת היציאה מהשמורה, הרי שיש לדחות אף טענה זו של המערער בשתי הידיים. בהקשר זה נציין, כי המערער בעת קבלת הדו"ח והגשת בקשתו להישפט, קיבל את כל ההזדמנויות האפשריות כדי לפרט ולהוכיח את הגנתו, ואכן המערער ניצל הזדמנות זו שניתנה לו ולא חסך בטענותיו. כל טענותיו זכו להתייחסות יסודית וממצה ע"י בית המשפט קמא. הטענה של המערער כי ייתכן והחליף את בגדיו עד השלב שבו פגש את הפקח ביציאה מהשמורה, שמטרתה לטעת ספקות סביב נכונות קביעתו של בית המשפט קמא בעניין זיהויו של המערער על סמך עדות הפקח והתמונות, הינה טענה חדשה שנשמעה לראשונה במהלך הערעור ודינה להידחות.

24. אשר לזהות המאשימה, ולטענת המערער שלפיה, בידי הרשות לשמירה על הטבע והגנים הלאומיים לא נתונה הסמכות להגיש כתב אישום ולנהל הליך פלילי, הרי שטענה זו זכתה להתייחסות ממצה על ידי בית המשפט קמא בהכרעת דינו (עמ' 23, פסקה שניה). בהקשר לטענה זו קבע בית המשפט קמא, בצדק, כי, גם אם בכתב האישום המתוקן לא נרשם שמה של המדינה במפורש בתור מאשימה, ליד שמה של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, עדיין מדובר ברשות מנהלית הפועלת כשלוחה וכידה הארוכה של המדינה ומייצגת אותה כתובעת בהליך הפלילי, ובנסיבות העניין אין הצדקה להתערב אף בקביעתו זו.

25. אשר ליתר הטענות המשפטיות שהעלה המערער בעניין אופן תיקון כתב האישום, טענת ההתיישנות, והטענה כי למשיבה אין סמכות להורות על חבישת קסדה בכל עת, הרי שבית המשפט קמא לא התעלם מאף אחת מטענות אלה. נהפוך הוא, בית המשפט קמא נתן התייחסות מקיפה, ממצה וכוללת לכלל טענות המערער, ובנסיבות העניין לא מצאנו כי נפל פגם כלשהו או טעות משפטית כלשהי באופן שבו התייחס בית המשפט קמא לאותן טענות ובתוצאה שאליה הגיע. בהקשר זה הנני סומכת את ידי על נימוקיו ומסקנותיו של בית המשפט קמא בהכרעת הדין (עמ' 21 - 30).

26. אשר לטענת המערער ולפיה, התעלם בית המשפט קמא מטענותיו בעניין הפרת המשיבה את הוראות הנוהל, הרי שהנוהל האמור היה חלק מהראיות שהוגשו לבית המשפט קמא, סומן באות נ/1, ובית המשפט קמא בחן את הוראותיו על רקע טענת המערער כי היה על הפקח לנקוט בהליך של אזהרה חלף רישום דו"ח בהתאם להוראות סעיף 4.3.1 לנהל. גם אם בית המשפט קמא לא התייחס באופן מפורש להוראות הסעיפים 5 או 6 לנהל, הרי שנוהל זו מטרתו ליצור כללים מנחים בעבור הפקחים, בבואם להפעיל את שיקול דעתם ולהחליט על הסנקציה המתאימה בנסיבות העניין (מתן דו"ח אזהרה, הטלת קנס כספי, או העברת חומר החקירה לאגף החקירות לצורך גיבוש המלצה על הגשת כתב אישום). בעניינו של המערער, החליט הפקח על הטלת קנס כספי, ולא עלה בידי המערער להוכיח כי מתקיימים בעניינו התנאים המזכים אותו בקבלת אזהרה חלף קנס. לאחר עיון בקביעותיו של בית המשפט קמא בהקשר לטענתו זו של המערער, איננו רואים פסול בדרך שבה בחן והתייחס בית המשפט קמא לטענה זו במסגרת הכרעת הדין. לעניין יתר הוראות הנוהל, לרבות אי כתיבת הדו"ח ומסירתו למערער בשטח, הרי שהוראות הנוהל מדברות בעד עצמן, ובסעיף 5.1 לנהל כתוב במפורש כי "רצוי" לסיים את כתיבת הדו"ח ולמסור אותו בשטח, במעמד האירוע, אך אין בהוראה זו משום חובה המוטלת על הפקח לרשום את הדו"ח ולמסור אותו במעמד האירוע בלבד. מעבר לכך, משאין מחלוקת, אף לפי גרסת המערער עצמו, כי הפקח פרידמן אכן עימת אותו עם הטענה הנוגעת לאי עטיית קסדה, כבר עם צאתו מהשמורה, הרי שאין לקבל את טענת המערער לעניין הפרת הוראות סעיף 6.1 לנהל.

27. אשר לטענת המערער בדבר מחדלי חקירה, הרי שהמערער לא הוכיח כי היה במחדלי החקירה הנטענים כדי לפגוע בהגנתו או כדי להעלות ספק בדבר אשמתו, ויש לזכור, כי בהתאם להלכה הפסוקה, אין במחדל חקירה כשלעצמו כדי להקים ספק סביר מקום שבו אשמתו של נאשם מוכחת מן הראיות שאותרו (ע"פ 5066/18 רוזקוב נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים המשפטיים, 04.09.2022) שם פסקה 56).

28. באשר לערעור כנגד גזר הדין, הרי שבהיבט זה טען המערער, כי הודעת הקנס אינה ערוכה לפי סעיף 8 לחוק סדר הדין הפלילי, במובן זה שחסר בהודעה סעיף המציין כי באפשרותו של בית המשפט להטיל קנס גבוה יותר מזה הנקוב בדו"ח, באם תמומש הזכות להגשת בקשה להישפט. נוכח חסרונו של הסעיף האמור, המערער, לטענתו, לא הוזהר כי באם יגיש בקשה להישפט הוא צפוי לעונש חמור יותר מן העונש הנקוב בהודעת הקנס (קנס בסך 730 ₪).

29. מנגד טענה המשיבה, כי המערער לא העלה טענה כלשהי בהקשר לאי מתן אזהרה בעניין האפשרות להכפלת הקנס, או הגדלתו בצורה אחרת. בנוסף, טענה המשיבה כי סעי' 230 לחוק סדר הדין הפלילי מאפשר להטיל עונש יותר חמור (בפרוטוקול נרשם בטעות סעיף 231). כן נטען, כי כל הודעת תשלום קנס של הרשות (המשיבה), מכילה אזהרה מפורשת באשר להטלת עונש חמור יותר, וכי אזהרה כאמור אינה מופיעה בהודעה, מן הטעם הפשוט שלפיו, ב"כ המערער צילם רק את העמוד הראשון של הודעת הקנס ולא צירף את העמוד השני.

30. אכן, עיון בטיעונים שהעלה המערער לעונש מעלה, כי במסגרתם ביקש ב"כ המערער להטיל על המערער קנס בגובה הקנס המקורי, מבלי שהועלתה על ידו טענה שלפיה בית המשפט קמא מנוע מלהטיל עליו קנס גבוה יותר, או טענה שלפיה הודעת הקנס לא נערכה בהתאם לחוק סדר הדין הפלילי, לרבות בשל אי קיומו של סעיף העוסק באפשרות של בית המשפט להטיל קנס גבוה יותר מזה הנקוב בדו"ח. יחד עם זאת, טענה זו של המערער יש בה משום ערעור על גובה הקנס שהוטל עליו בגזר-הדין של בית המשפט קמא, ולכן להלן תיבחן לגופה.

31. תחילה אציין, כי סעיף 8 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], אליו הפנה המערער, אינו רלוונטי לענייננו. ככל שכוונת המערער היא להוראות סעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי, העוסק בעבירות הקנס, הרי שעיון בהודעת תשלום הקנס מושא הערעור (הוגשה וסומנה בתיק קמא כ-4/ת) מלמד כי הודעת תשלום הקנס אכן ערוכה לפי סעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי. אומנם לא הוגש לעיוננו הדף השני של הודעת הקנס, אך מסעיף 4 להודעת הקנס המפנה לסעיף 3 מעבר לדף, ניתן להבין כי קיים דף אחר להודעת תשלום הקנס, שבו ככל הנראה וכפי טענת המשיבה, מופיעים יתר הפרטים, שלא מופיעים בדף הראשון, לרבות אותה אזהרה בדבר האפשרות להטיל על הנאשם קנס יותר גבוה.

32. כך או כך, סעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי, מאפשר לבית המשפט שהרשיע נאשם לאחר שהודיע על רצונו להישפט בגין הודעת הקנס, להטיל עליו קנס שלא יפחת מהסכום הנקוב בהודעת תשלום הקנס. מלשון הסעיף, ברור כי בית המשפט קמא היה מוסמך להטיל על המערער קנס גבוה יותר מהקנס הנקוב בהודעת תשלום הקנס.

33. בעניין חומרת העונש וגובה הקנס שהוטל בסופו של יום על המערער, אין בפי המערער טענה מפורשת להחמרה בעונשו, בהשוואה למדיניות הענישה הנוהגת, מלבד בקשתו להשית עליו קנס בגובה הקנס המקורי. בעניין הזה, סבורני כי המערער אשר לא נטל אחריות על מעשיו, לא הביע חרטה על ביצוע העבירה, וניהל הליך משפטי ארוך ומייגע יחסית לסוג העבירה שבה הורשע, תוך בזבוז זמן שיפוטי יקר, הן של בית המשפט קמא, והן של ערכאת הערעור, אינו זכאי לקבל "הנחה" בדמות השתת קנס כגובה הקנס המקורי.

סוף דבר

34. על כן, לו דעתי תישמע, אמליץ לחבריי לדחות את הערעור על כל רכיביו ומרכיביו.

35. בנסיבות העניין, שקלתי את בקשת המשיבה להשתת הוצאות משפט על המערער והגם שסבורני כי המערער בהתנהלותו גרם להארכת הדיון בענייננו ולסרבולו, כך שיייתכן והוא נופל בגדר אותם מקרים חריגים שבהם מוסמך בית המשפט להטיל על מערער בהליך פלילי הוצאות משפט, לפני משורת הדין בלבד אמליץ אף לחבריי כי נמנע מלהטיל על המערער הוצאות בגין הליך זה.

אוסילה אבו-אסעד, שופטת

השופטת יפעת שיטרית - אב"ד:

מסכימה.

יפעת שיטרית, שופטת
השופט חנא סבאג:
מסכים.

חנא סבאג, שופט
סוף דבר, הוחלט פה אחד, כפי חוות דעתה של כב' השופטת אבו אסעד, לדחות את הערעור על כל חלקיו, וזאת ללא צו להוצאות.

המזכירות תמציא העתק מפסק דין זה לב"כ הצדדים.
ניתן היום, ח' אב תשפ"ד, 12 אוגוסט 2024, בהעדר הצדדים.

אוסילה אבו-אסעד, שופטת

חנא סבאג, שופט

יפעת שיטרית, שופטת